

Yıl: 2019
Cilt:1
Sayı:1

BİLİMSEL/HAKEMLİ

ANADOLU AKADEMİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

ANADOLU AKADEMİ SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
(BİLİMSEL / HAKEMLİ/ YILDA 2 SAYI YAYINLANIR)

CİLT 1 / SAYI 1

OCAK - 2019

SORUMLU EDITÖR VE İMTİYAZ SAHİBİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARACA

Sakarya Üniversitesi

TEKNİK SORUMLU ve EDITÖR YARDIMCISI

Doç. Dr. Özgür Demirtaş

İnönü Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. A. Asuman Akdoğan Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Dilaver Tengilimoğlu Atılım Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Amasya Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Şükrü Akdoğan Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Marangoz Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Sezai Türk Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Metin Işık Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Nurettin Güz Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Özkan Ertürk Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Kubilay Özyer Gaziosman Paşa Üniversitesi

ARAP KÖKENLİ ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE A SEVİYESİNDE YAPTIKLARI YAZIM YANLIŞLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yılmaz ÇELİK
ylmazcelik54@gmail.com

ÖZET

Yaptığımız bu çalışma Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazmada çok sık yaptıkları harf hatalarını tespit etmeye yöneliktir. Kendi ülkelerinde olan iç savaştan dolayı ülkemize sığınmış olan bu insanlar çeşitli şekillerde eğitim görmektelerdir. Türkiye’de eğitim gören Suriyeli öğrenciler üzerinde çalışma yapılmıştır. Eğitim görme çağında olan yaklaşık bir milyon öğrenci vardır. Şuan ise yaklaşık yarım milyon öğrenciye eğitim verilmektedir. Bu sayı her geçen yıl artmaktadır. Bizim çalışmamız Hatay ilinin Reyhanlı ilçesinde Geçici Eğitim Merkezinde uygulanmıştır. Eğitim merkezlerinde ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde eğitim verilmektedir. Ayrıca Halk eğitim merkezlerinde de eğitim verilmektedir.

Yaptığımız çalışmada A1-A2 seviyesinde olan yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin yazmada zorlandıkları, karıştırdıkları sesleri ortaya çıkarmaya yöneliktir. Yapılan yazma yanlışları, birbirleriyle karıştırılan sesler belirtmeye çalışılmaktadır. Öğrencilerin özellikle yazmada sesli harflerde daha çok sorun yaşadıkları gözlenmiştir. Öğrencilere serbest yazma tekniği, söyleneni aynen yazma gibi etkinlikler yaptırılmıştır. Sesli harflerdeki bu yanlışların çeşitli nedenleri vardır. Özellikle e-i, o-u, ı-i, ö-ü gibi sesleri ayırt edemedikleri görülüyor. Sessiz harflerde de yapılan yazma yanlışları çalışmamızda ele alınmıştır. Arap kökenli öğrencilerin anadilleri olan Arapça ve Arap alfabesindeki sesli harflerin Türkçedeki kadar çok olmaması, Latin harfleriyle ilk defa karşılaşmaları ve sesleniş(telaffuz) gibi nedenler yazma hatalarının artmasına olanak sağlanmıştır. Yazma yanlışlarının giderilmesi konusunda Türkçe öğreticilerinin görüşleri de alınarak çözüm önerileri oluşturulmuştur. Alınan çözüm önerileri gözlem ve deneyim sonucu elde edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar Türkçe öğreticileriyle paylaşılmıştır. Yazma derslerinde çözüm önerileri göz önüne alınarak dersler uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Yanlışları, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

STUDENTS WHO ARE ARAB ORIJIN THAT ARE MADE MISTAKES OF TURKISH LANGUAGE LEARNING AT A LEVEL AS FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

This study is based on identify Turkish alphabet that is frequently made mistakes by Syrian students. These students who are refugee in Turkey because of civil war are studying in various way. It has been done a study on Syrian students in Turkey. According to Turkish Ministry of Education, over 600.000 Syrian students are started to school in 2018 – 2019. This study is applied in Geçici Eğitim Merkezi, Reyhanlı, Hatay. It is provided education at primary, secondary and high school levels by Education Centre. Education is also provided in Halk Eğitim Merkezi (Public Education Centre).

This study is aimed to figure out mistakes on pronunciation and difficulties on writing, seventh and eighth grade students, at A1 – A2 level. Additionally, written and pronunciation mistakes are tried to be indicated. It was observed that the students had lots of weaknesses and difficulties

on writing and pronunciation of vowel sounds. For this reason, many techniques and methods are applied by trainers. In particular, it was observed e-i, o-u, i-i sounds. Besides, consonant sounds which are written mistakes are deal with in this study. Arabic and Arabic alphabets, which are the mother tongue of the students, have not been as much as Turkish alphabet, are allowed to increase writing errors. Moreover, it is brought about confronting Latin alphabet for the first time. In summary, it is taken suggestions in order to work out writing errors by Turkish instructors. The solutions were obtained as a result of observation and experience. Consequently, these results were shared with Turkish tutorials. Offers of solution are applied in writing courses by taking into consideration.

Keywords: *Writing Mistakes, Teaching Turkish As A Foreign Language.*

1.GİRİŞ

Dünyanın en eski dilleri arasında yer alan geçmişî yüzyıllar öncesine dayanan Türkçe 21. Yüzyılda önemi her geçen gün artan, ilgi duyulan, önem verilen bir dildir. Türkçe çeşitli bölgelerde, çeşitli ülkelerde farklı lehçe ve ağızlara sahip günümüzde birçok konuşuru olan bir dildir. Dilin birçok tanımı yapılmıştır. İnsan dili ile kendisini sosyal bir varlık yapar. Dil geçmişten günümüze bir aktarım görevi üstlenir. Gelenekleri, görenekleri, düşünceleri kısacası her şeyi dil aktarır. Muharrem Ergin'e göre 'Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örünmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir.'

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi son yıllarda önem kazanmıştır. Öğrenciler yabancı dil öğrenirken hedef dil ile Anadil arasındaki farklılıklara, benzerliklere öğrenenlerin kendi Anadillerine hakim olmaları yabancı dil öğrenirken kolaylık sağlar. İki dili karşılaştırarak öğrenmeye yardımcı olduğu görülmektedir. Yabancı dilde yeni öğrendikleri bilgiler kendi anadilinde karşılığı varsa öğrenme daha hızlı ve kalıcı olmaktadır. Yeni öğrenilenlerin kendi anadilinde karşılığı yoksa bu öğrenmeler uzun zaman almakta ve unutmalar daha çok görülmektedir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap kökenli öğrencilerin üzerinde yapılan çalışmanın en temel amacı Suriyeli öğrencilerin Türkçe öğrenirken yazma yanlışlarını, sorunlarını en çok zorlandıkları hataları ortaya çıkarmaktadır. Sık yaptıkları yazma yanlışlarını belirlemek, hangi

sesli ve sessiz harflerin karıştırıldığı ve bu yazma yanlışlarının giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin neler olabileceği bu çalışmanın temel amacıdır.

3.ARAP KÖKENLİ ÖĞRENCİLERİN SESLİ(ÜNLÜ) HARFLERDE YAPTIKLARI YANLIŞLIKLAR

Türkçede sesli harflerin kullanımının Arapçaya göre yaygın ve sık kullanıldığı görülmektedir. Arap alfabesinde Türkçe kadar sesli harf kullanılmaz. Dil yapılarının ve kökenlerinin farklı olması, farklı dil ailelerinden olmaları bunun nedenidir. Türkçe Ural-Altay dil ailesinde ve eklemeli dillerdendir. Arapça ise Hami-Sami dil ailesine mensup olup bükümlü dillerdendir.

E-İ Seslerindeki Yazım Yanlışları

Öğrencilerin en çok karıştırdıkları, yazımda yanlışlıklar yaptıkları seslerin başında gelir. Bunda öğrencilerin önceden öğrendikleri dil olan İngilizcenin çok büyük etkisi vardır. Daha çok sözcüklerin ikinci ve sonraki hecelerinde –i- sesinin olduğu gözlenmiştir.

Örnek: sivmek<sevmek, diniz<deniz, hemşere<hemşire, seveyorum<seviyorum.

O-U Seslerindeki Yazım Yanlışları

Bu iki sesin ağızlarda, söylenişte zorlanılmasından ve yazıya geçirilirken karıştırılmasından kaynaklanmaktadır.

Örnek: dukuz<dokuz, borun<burun, fotbul<futbol,dundurma<dondurma.

Ö-Ü Seslerindeki Yazım Yanlışları

Öğrencilerin çok sık yaptıkları yanlışların başında gelir. Bu iki sesin Arap alfabesinde tam karşılığı bulunmadığından bu yanlışlıkların arttığı düşünülebilir. İki sesin birbirlerinin yerine kullanıldığı görülür.

Örnekler: güzüm ağrıyor< gözüm ağrıyor, tişürt< tişört, dürt< dört, güzünü< gözünü.

I-İ Seslerindeki Yazım Yanlışlıkları

Bu iki sesin karıştırılması daha çok öğrencilerin dikkatsizliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. İki ses birbirlerinin yerine yazıldığı görülür. İki sessiz harf arasına konulan bu ünlü sesler öğrencilerin Anadillerinin etkisinden dolayı yazılmadığı görülmektedir.

Örnekler: sessiz olun< sessiz olun, bıçak<bıçak, yaşndayım<yaşındayım, hikaye< hikaye, benim<benim.

-A- Sesinin Yazılmaması

Genellikle iki sessiz harf arasına yazılması gereken bu sesin yazılmamasından veya unutulmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Örnekler: sbah< sabah, kalkcağm< kalkacağıım, çalışcağım< çalışacağıım.

-İ- Sesinin Yazılmaması

Hece sisteminin tam kavranamamasından ve sesli harflerin yazımının atlanmasından kaynaklanır. Sık görülen yazma yanlışlarındandır.

Örnek: elmi< elimi, istyorum< istiyorum, bast< basit.

-I- Sesinin Yazılmaması

Öğrencilerin bu sesli harfin yazımında ve çok sık yaptıkları yanlışlardandır. Eylem çekimlerinde daha sık görülür.

Örnek: yaşndayım< yaşadayım, klyorum< kılıyorum, bakyrum< bakıyorum, çalışyorum< çalışıyorum.

TÜRKÇEDE DURUM(HAL) EKLERİNDE YAPILAN YAZIM YANLIŞLARI

Yönelme Eki Yanlışları

Diğer eklerle karıştırılmasından kaynaklanır. Cümle şekillerini, eklerin belirttiği durumların tam kavranamamasından dolayıdır.

Örnekler: Ben evde gidiyorum< ben eve gidiyorum, Tuvalette gittim< Tuvalete gittim, maç gidiyorum< maça gidiyorum.

Bulunma Ekinde Yapılan Yanlışlıklar

Ünsüz benzeşmesinin tam kavranamamasından kaynaklandığı görülür. Ayrılma ekiyle karıştırılır.

Örnekler: Ben evden oturuyorum< ben evde oturuyorum, evde geliyorum< evden geliyorum, öğrenciler sınıfta oturuyor< öğrenciler sınıfta oturuyor.

Belirtme Ekinde Yapılan Yanlışlıklar

Bu ekteki yanlışlıklar Arapçadaki ve Türkçedeki dil yapılarının farklı olmasından kaynaklanır. Çok sık karşılaşılan yazma hatalarındandır.

Örnekler: Anneme özledim< Annemi özledim, suyu bana ver< suyu bana ver, Erman'ı bekliyorum< Erman'ı bekliyorum, kuşu göster< kuşu göster.

Ayrılma Ekinde Yapılan Yanlışlıklar

Daha çok ünsüz benzeşmesinden yapılan hatalardır. Türkçe dil bilgisi kurallarının tam olarak öğrenilememesinden kaynaklanır.

Örnekler: parkdan geliyorum< parktan geliyorum, sınıftan çıkıyoruz< sınıftan çıkıyoruz, köpekten korkuyorum< köpekten korkuyorum.

SESSİZ(ÜNSÜZ) HARFLERDE YAPILAN YAZIM KARIŞIKLIKLARI

B-P Harflerinin Karıştırılması

Bu iki ses birbirlerine çok sık karıştırıldığı görülmüştür. Arap alfabesinde –p- sessiz harfinin olmaması yazmada ve söyleyişte yanlışların yapılmasına neden olmaktadır.

Örnekler: Batates< patates, batlıcan< patlıcan, bortakal< portakal, bantolon< pantolon.

Ç-Ş Harflerinin Karıştırılması

Bu seslerdeki yanlışlıklar seyrek görülür.

Örnekler: Kapıyı açtım< kapıyı açtım, karnım aş< karnım aç, açık< aşık.

G-Ğ Harflerinin Birbirinin Yerine Kullanılması

İki sesin yazmada karıştırılması çok sık görülür. Daha çok yumuşak ‘ğ’ nin yazımında görülür.

Öğrenciler anadillerinin etkisinde kalarak bu sesi gırtlaktan okuyup o şekilde yazmaktadırlar.

Örnekler: öğretmen< öğretmen, fotoğraf< fotoğraf, ciğer< ciğer.

C-J Harflerinin Birbirinin Yerine Kullanılması

Bu seslerin karıştırılması daha çok Arap alfabesinde –J- sessiz harfinin olmamasından kaynaklanır. Öğrencilerin sık yaptıkları yanlışlardandır.

Örnekler: ceton< jeton, candarma< jandarma, cilet< jilet, capon< japon.

S-Ş Harflerinin Birbirinin Yerine Kullanılması

Bu iki sessiz harf birbirine çok karıştırılmaktadır. Öğrencilerin dikkatsizlikleri, harflerin farklılıklarını kavrayamamalarından kaynaklanır.

Örnekler: şalıncak< salıncak, saçlarım< saçlarım, manavdan seftali aldım< manavdan şeftali aldım, soför< şoför.

YAZMA YANLIŞLARININ DÜZELTİLMESİNDEKİ ÖNERİLER

- Öğrencilere alfabe öğretilirken bol bol telaffuz ve yazma çalışmaları yaptırılmalıdır.
- Ünlü(sesli) harfler öğrencilere bolca pratik yaptırılarak iyi öğretilmelidir.
- Latin alfabesi ve Arap alfabesinin farkları iyi bilinmelidir.
- Derslerde dört temel dil becerisinden biri olan yazma öğretimine daha çok zaman ayrılmalıdır. Uygulamalı olarak uygulanmalıdır.
- Yazma öğretim teknikleri ve yöntemleri iyi bilinmelidir.
- Türkçe öğreticilerinin kendi anadilinin özelliklerine hakim olmaları gerekmektedir.
- Her öğrencinin seviyesi iyi bilinmelidir.
- Yazma çalışmalarında öğrencilerin ilgisini çeken sözcük ve cümleler yazdırılmalıdır.
- Öğrencilere geri dönüt anında verilmelidir.
- Öğrencilerin kavrayabileceği somut örnekler verilmelidir.
- Bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora doğru yazma çalışması yaptırılmalıdır.
- Dil bilgisi kuralları yazmada dikkatle uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

(Ergin, M.(1998), Türk Dili, Bayrak Yayınları.)